

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ	3
1.4 ขอบเขตการศึกษา	4
1.5 นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
2.1.1 แนวคิดระบบห่วงโซ่คุณค่า (Supply Chain Management)	6
2.1.2 แนวคิดและหลักการ โลจิสติกส์และซัพพลายเชน	7
2.1.3 แนวคิดที่เกี่ยวกับการวัดประสิทธิภาพ	9
2.1.4 แบบจำลองเส้นพรมแดนเชิงเส้นสุ่ม (Stochastic Frontier Model)	13
2.1.5 วิธีการวัดประสิทธิภาพในการผลิต	16
2.1.6 การวิเคราะห์ผลกระทบที่ก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิภาพ	20
2.1.7 แนวคิดในการวัดประสิทธิภาพเชิงกำไร	21
2.1.8 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	23
2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ระเบียบวิธีการศึกษา	32
3.1.1 แบบจำลองในการศึกษาประสิทธิภาพเชิงกำไรของโรงสีข้าว ในพื้นที่ภาคเหนือ	32
3.1.2 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	38
3.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	40
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	41
3.4 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	41
3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	42

บทที่ 4 ผลการศึกษา

4.1 ลักษณะทั่วไปของผู้ประกอบการค้าข้าวพื้นที่ภาคเหนือ	44
4.1.1 การผลิตและการตลาดข้าวภาคเหนือ	44
1) การผลิตข้าวภาคเหนือ	44
2) การตลาดข้าวภาคเหนือ	49
3) สถานการณ์การค้าข้าวผ่านชายแดนภาคเหนือ	53
4) วิถีตลาดข้าวของภาคเหนือ	57
4.1.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการโรงสีข้าวกลุ่มตัวอย่าง	61
4.1.3 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการโรงสีข้าว	63
4.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการโรงสีข้าวต่อการเป็นผู้ส่งออกข้าวไปจำหน่ายส่งต่างประเทศ ในลักษณะส่งผ่านชายแดน	71
4.3 การศึกษาประสิทธิภาพเชิงกำไรและการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไม่มีประสิทธิภาพเชิงกำไรของผู้ประกอบการค้าข้าวพื้นที่ภาคเหนือ	73
4.3.1 การประมาณสมการกำไรของโรงสีข้าวพื้นที่ภาคเหนือ	73
4.3.2 การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไม่มีประสิทธิภาพเชิงกำไรและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเป็นผู้ส่งออกข้าวผ่านชายแดนของโรงสีข้าวพื้นที่ภาคเหนือ	74
4.3.3 ประสิทธิภาพเชิงกำไรของโรงสีข้าวพื้นที่ภาคเหนือ	78

บทที่ 5	สรุปผลการศึกษา	
5.1	สรุปผลการศึกษา	79
5.2	ข้อเสนอแนะ	81
เอกสารอ้างอิง		83
ภาคผนวก		
ภาคผนวก ก	ผลการประมาณสมการพรมแดนการผลิต ด้วยการวิเคราะห์เส้นพรมแดนการผลิตแบบเฟ้นสุ่ม (Stochastic Frontier Analysis) ผ่านสมการกำไรแบบเชิงเส้น โดยใช้วิธีประมาณค่าแบบ Maximum Likelihood ด้วยโปรแกรม R 2.4.2	87
ภาคผนวก ข	แบบสอบถาม	89
ประวัติผู้เขียน		95

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1.1	แสดงมูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือกับประเทศเพื่อนบ้าน ตั้งแต่ปี 2548-2553	2
4.1	ชนิดข้าวนาปี และ ข้าวนาปรัง : เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต รายภาค ปี 2552 – 2553	45
4.2	พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตข้าวของจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบนและภาคเหนือ ตอนล่าง ฤดูกาลผลิต ปี 2552/53	47
4.3	พันธุ์ข้าวที่นิยมปลูกในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนและเหนือตอนล่าง	49
4.4	จำนวนผู้ประกอบการค้าข้าวประเภทโรงสีและประเภทจำหน่ายส่งต่างประเทศในพื้นที่ภาคเหนือ ในปี 2553	50
4.5	โครงสร้างและมูลค่าการค้ากับประเทศคู่ค้าปี 2553	56
4.6	จำนวนผู้ประกอบการ โรงสีข้าวพื้นที่ภาคเหนือที่ทำการศึกษำ จำแนกรายจังหวัด	61
4.7	ข้อมูลเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการบริหารกิจการของเจ้าของกิจการ/ผู้บริหาร โรงสี	62
4.8	ข้อมูลลักษณะการประกอบการ อายุ และพลังงานที่ใช้ ของสถานประกอบการ โรงสีข้าว	64
4.9	การจัดหาวัตถุดิบของโรงสีจากแหล่งรับซื้อต่าง ๆ	65
4.10	จำนวนช่องทางการจัดหาวัตถุดิบของโรงสีข้าวกลุ่มตัวอย่าง	65
4.11	แสดงด้านแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินกิจการโรงสี	66
4.12	การทำข้าวสารบรรจุถุง น้ำหนักไม่เกิน 12 กิโลกรัม จำหน่ายในประเทศ	67
4.13	แสดงข้อมูลโรงสีกลุ่มตัวอย่างด้านการสีข้าวเพื่อการส่งออก	68
4.14	ปริมาณรับซื้อข้าวเปลือกของโรงสีข้าวกลุ่มตัวอย่างในปี 2553	69
4.15	ราคารับซื้อข้าวเปลือกตามช่วงฤดูกาลปลูกของโรงสีข้าวกลุ่มตัวอย่างในปี 2553	69
4.16	ราคาจำหน่ายข้าวเจ้าของโรงสีข้าวกลุ่มตัวอย่างในปี 2553	70
4.17	กำไรของโรงสีข้าวกลุ่มตัวอย่างพื้นที่ภาคเหนือ ปี 2553	70

4.18	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเป็นผู้ส่งออกข้าวไปจำหน่ายต่างประเทศในลักษณะส่งผ่านชายแดนของโรงสีข้าวพื้นที่ภาคเหนือ	71
4.19	ค่าสถิติที่สำคัญของตัวแปรในฟังก์ชันกำไรของโรงสีข้าวพื้นที่ภาคเหนือ	74
4.20	ค่าสถิติที่สำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไม่มีประสิทธิภาพเชิงกำไรของโรงสี	75
4.21	ผลการวิเคราะห์เส้นพรมแดนกำไรเชิงเฟ้นสุ่ม (Stochastic Frontier Analysis) ด้วยวิธี Maximum Likelihood	77

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

สารบัญภาพ

รูป	หน้า
2.1 ระบบห่วงโซ่คุณค่า (Supply Chain Management)	6
2.2 เส้นผลผลิตเท่ากันหนึ่งหน่วย (unit isoquant)	10
2.3 การวัดประสิทธิภาพทางด้านผลผลิต	12
2.4 แสดงฟังก์ชันระหว่างผลผลิตของเส้นพรมแดนเชิงเส้น	15
2.5 แสดงลักษณะของแนวเส้นกำไร ซึ่ง MLE เป็นเส้นแนวโน้มสูงสุดของกำไร ส่วนเส้น OLS เป็นเส้นแนวโน้มเฉลี่ย	22
4.1 พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตข้าวของจังหวัดในเขตภาคเหนือ ฤดูกาลผลิต ปี2552/53	48
4.2 แสดงสัดส่วนผลผลิตข้าวในพื้นที่ภาคเหนือ 17 จังหวัด ปีการผลิต 2552/53	48
4.3 แสดงสัดส่วนจำนวนผู้ประกอบการประเภท โรงสีและจำหน่ายส่งต่างประเทศ ในเขตภาคเหนือ ปี 2553	51
4.4 แสดงจำนวนผู้ประกอบการค้าข้าวที่จดทะเบียนค้าข้าวแต่ละประเภทในพื้นที่ภาคเหนือ ในช่วงปี 2548 - 2553	52
4.5 แสดงระดับราคาข้าวเปลือกที่มีการซื้อขายในช่วงปี 2551 – ปี 2554	53
4.6 แสดงจำนวนผู้ประกอบการที่จดทะเบียนค้าข้าวส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ของภาคเหนือ ระหว่างปี 2548 – ปี 2554	56
4.7 โครงสร้างตลาดข้าวไทย ปี 2550/51	59
4.8 แสดงอัตราสีแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสารและผลิตภัณฑ์พลอยได้ของโรงสีข้าว	60
4.9 แสดงสัดส่วนการรับซื้อข้าวของโรงสีข้าวจากแหล่งรับซื้อในจังหวัดและต่างจังหวัด	66
4.10 ลักษณะการจำหน่ายข้าวสารของโรงสีกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะบรรจุภัณฑ์	67
4.11 แสดงค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเป็นผู้ส่งออกข้าวไปจำหน่ายต่างประเทศ ในลักษณะส่งผ่านชายแดนของผู้ประกอบการโรงสีข้าวภาคเหนือ	72